

"WEER OF GEEN WEER" of hoeveel soorten weer voorzag men in 1784 ?

In een almanak voor het jaar 1784 uitgegeven te Oostende bij Scheldewaert onder de titel "De Oostendschen weg-wijzer dienende voor 't jaer O.H. 1784" kan men de weersvoorspellingen voor gans dit jaar lezen.

In die "prognosticatie op de alle dagen van het jaer" leest men de grootste diversiteiten van weeraanduidingen zoals men ze nu nog bijna 2 eeuwen later nog in de volksmond hoort.

Omdat de weersvoorspellingen zeer typisch zijn hebben we ze hieronder per maand letterlijk overgeschreven.

Januarius

1	sneeuw
2, 3 en 4	koud weder
5, 6, en 7	harde vorst
8	variabel
9 tot 12	bytende koude
13 en 14	wind
15	vuylen stinkenden smoor
16 tot 19	vorst
20 tot 23	variabel
24	wind
25 en 26	zonneschyn
27	smokkelweer
28, 29 en 30	genegen tot sneeuw
31	regen

Februarius

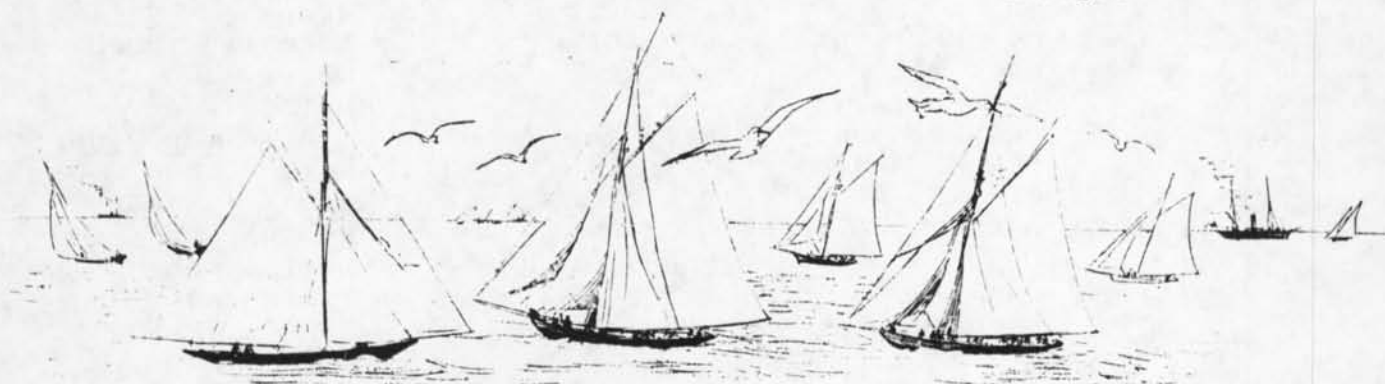
1, 2 en 3	schone dagen
4, 5 en 6	droogte en scherpe koude
7	wind
9, 10, 11 en 12	regen
13	variabel
14	vorst
15 tot 18	koud weder met sneeuw
19 en 20	betrokkene locht
21 en 22	snelle winden
23	sneeuw en hagel
24	nat en mistig
28	zonneschyn

Martius

1	regen
2, 3 en 4	buyen
5, 6 en 7	kleyne vorst
8	zonneschyn
9 en 10	smoor
11 tot 15	rauwrym
16	wind
17 tot 20	goed weder
21, 22 en 23	regen
24	stormwind
25 tot 30	gedurigen wind
31	zonneschyn

April

1 tot 5	aengenaam weder, doch koude nagten
6	hagel-buyen
7	wind
8 tot 12	rauwrym
13 en 14	zonneschyn
15	goed open weder
16, 17 en 18	regen
19 tot 22	windig
23	fellen winden
24 en 25	lieffelijk weder
26	variabel
27 en 28	aengenaam weder
29	zonneschyn
30	droogte

Mayus

1, 2 en 3 aengenaam weder
 4 stillen regen
 5 variabel
 6 dryvende wolken
 7 tot 10 zonneschyn
 11, 12 en 13 warmte
 14 betrokkene locht
 15 en 16 warme dagen, doch
 koele nagten
 17 tot 21 sterke winden
 22 lieffelijk weder
 23 tot 26 groote hitte
 27 en 28 donder
 29 dauw
 30 taemelijcke hitte
 31 groote hitte

Julius

1 ongestaedig
 2 en 3 redelijk warm
 4 regen
 5, 6 en 7 groote hitte
 8 en 9 wind
 10 en 11 hitte
 12 onweder
 13, 14 en 15 stillen regen
 16 dryvende wolken
 17 en 18 blauwe locht
 19 zonneschyn
 20, 21 en 22 warmte
 23, 24 en 25 groote warmte
 26 regen
 27 en 28 windig
 29 en 30 aenhoudende hitte

September

1 lieffelijk, aenge-
 naam, schoon en
 droog kostelijk
 weder
 2 sterke locht
 3, 4 en 5 warm-weder
 6 variabel
 7 regenvlagen
 8 schoon weder
 9 wind
 10, 11 en 12 betrokkene locht
 13 regen
 14 en 15 hagel
 16 smoor

Junius

1, 2 en 3 aenhoudende warm
 weder
 4 ongestaedig
 5 tot 9 regen
 10 en 11 wind
 12 zonneschyn
 13 roode locht
 14, 15 en 16 windig
 17 en 18 stofregen
 19 middelmaetige
 warmte
 20 besloten locht
 21, 22 en 23 groote hitte
 24, 25 en 26 wind
 27 veranderlijk weder
 28, 29 en 30 wind

Augustus

1 besloten locht
 2 onweder
 3 roode locht
 4 wind
 5 en 6 schoon weder
 7 en 8 hitte
 9 zeer heet
 10 zoodanige hitte
 dat de kraeyen
 zullen gapen
 veranderlijk
 11 regen
 12 en 13 wind
 14 stil weder
 15 en 16 regen
 17 zonneschyn
 18 wind
 19, 20 en 21 stillen regen
 22, 23 en 24 dryvende wolken
 25 droog weder
 26 tot 29 ongestadig
 30 en 31

October

1 schoon weder bij
 den dag, dog
 's nachts mistig
 2 regen
 3 tot 8 taemelijk goed
 weder
 9 tot 12 helder weder
 13 en 14 lieffelijk weder
 15 wind
 16 tot 22 smokkel-weder
 23 regen
 24 tot 30 veel smoor
 31 fellen wind

17, 18 en 19 regen
 20 en 21 wind
 22 en 23 stormwinden
 24 regen
 25, 26 en 27 slecht weder
 28, 29 en 30 schoon weder

November

1 heldere zonneschyn
 2 en 3 smoor
 4, 5 en 6 draeywinden
 7 zonneschyn
 8 smoor
 9 en 10 mistig
 11 wind
 12 kleyne koude
 13 genegen haeghel
 of sneeuw
 14 wind
 15 en 16 smokkelweder
 17 hagel-buyen
 18 en 19 koud
 20 en 21 redelijk schoon
 met wind
 22 variabel
 23 tot 26 smoor en mistig
 27, 28 en 29 sneeuw
 30 yssel en vorst

December

1 variabel
 2 en 3 smokkelweer
 4 en 6 rymende nagten
 7, 8 en 9 koud
 10 en 11 zonneschyn
 12 en 13 wind
 14 vorst
 15 tot 18 aenhoudende vorst
 19, 20 en 21 sneeuw
 22 ongestaedig
 23 regen
 24 en 25 zonneschyn
 26, 27 en 28 smoor
 29 vorst
 30 variabel
 31 sneeuw

Dat al die voorspellingen niet erg klopten kan men bv. vaststellen door de vergelijking met een weersbeschrijving die J. BOWENS in zijn "Nauwkeurige beschrijving der stad Oostende" (deel II, p. 221) geeft :

[1784] "De felle koude, veroorzaakt door de vorst, de gene in de maend February hernomen had met sneeuw en hagel, had geduerd tot op den 6 Maerte, wanneer het begonst te doeyen en het weder te verzoeten, maar van 's menschen geheugen had men zoo eene langduerigen winter niet beleeft. d'Armoede was in andere steden grooter als binnen Oostende, uyt oorzaak dat de Vaerden toegevrozen zynde, meest alle de schepen moesten lossen op Vragt-wagens, waer door veel werklieden hunne dag-hueren verdienden".

Omer VILAIN

N.B. Met dank aan ons beheerraadslid Patrick VANDENABEELE, die ons het bestaan van die volkse almanak van Oostende uit 1784 ter kennis bracht.
 (bewaard in de Universiteitsbibliotheek-Gent).

¶ ¶ ¶ ¶ ¶ ¶ ¶ ¶ ¶ ¶ ¶ ¶ ¶ ¶

In 1987 organiseert de A.S.L.K. een tentoonstelling "Kuuroorden en Badplaatsen in België".

De samensteller, de heer Ronnie GOBIEN zoekt voor de tentoonstelling nog enkele zaken zoals :

1. een oud badpak (19de eeuw) met streepjes
2. de litho "Jardin des Princes" (origineel) (Verbouwe 692)

Wie kan helpen, gelieve contact op te nemen met Norbert HOSTYN, Stadsarchief, Feest- en Cultuurpaleis, Wapenplein - 8400 Oostende tel. 059/70.61.31.